

Minnesanteckningar från PRO-distriktet Jämtlands läns inspirationsdagar på Wången 26-27 september 2023.

Ordförande Gertrud Nygren hälsar välkommen och efter en allmän presentation av deltagarna och en särskild presentation av vår nye vice ordförande Thomas Hägg får Anitha Olofsson ordet och presenterar programmet för dagarna samt går igenom praktiska detaljer.

Gertrud Nygren återtar ordet och berättar vad som förevarit under sommaren. Det tråkiga är att två ledamöter i styrelsen har avlidit. Inger Breil och Åke Edin kommer att saknas. Ersättarna Eva Simonsson och Kerstin Åberg går in som ordinarie ledamöter men val av nya ersättare får anstå till årsmötet.

Men det har varit många positiva händelser också. Bland annat har kampen för rättvisa för 57-orna gett resultat, DM i boule och golf har genomförts samt även DM i frågesporten PRO-Vetarna. Gertrud har figurerat i media bland annat gällande bedrägerier, 57-orna samt gula bänkar. Samarbetsträffar med SPF och SKPF har inletts och tillsammans har det agerats bland annat gällande demensdiagnoser.

I RPR går Lennart Hobring in som ordinarie ledamot efter Åke Edin. En nomineringsprocess inleds för val av ersättare, vilket sker på höstmötet.

Motkraft som är ett nätverk bland annat av frivilliga/idéburna organisationer, studieförbund, samfund, företag med flera, som tillsammans arbetar för att främja den psykiska hälsan och skapa ett tryggt och attraktivt län hade sin årliga Motkraftdag 26/8 på Stjärntorget i Östersund. Gertrud pratade där bl a om ofrivillig ensamhet, social närvaro, bedrägerier, de gula bänkarna, KPR/RPR samt PRO Riks verksamhet.

26/8 var det en extra ordförandekonferens som i stort sett bara handlade om GDPR.

25-26 januari 2024 blir det Seniormässa i Östersund. Distriktet har tackat ja till att delta då det är en bra marknadsplats. Även denna gång kommer Åsa Lindestam att delta.

På kongressen 2022 beslutades att ett nytt bokföringsprogram skulle tas fram. Anitha redogör för bakgrundsförutsättningarna. PRO Riks vill nu ha distriktens syn på vilket avtal som man ska förordas. Det finns tre val; ramavtal, samarbetsavtal samt inget avtal alls. Detta diskuteras och det resulterar i att samarbetsavtal förordas.

Harriet Jorderud, verksamhetsansvarig för RPR, informerar om vad som är på gång inom RPR. Hon skickade en tanke till Inger Breil som innan hon avgick som ansvarig samlade de nya ledamöterna och informerade om hur arbetet går till i RPR. Det var till stor hjälp. Det har också hållits en utbildningsdag tillsammans med SPF, SKPF

och Vision om mål och mening med pensionärsråden. PRO Riks har lovat ta fram en ny handledning men den har inte kommit än.

PRO har 6 platser i RPR, 3 ordinarie och 3 ersättare. Det är 6 möten per år, 3 på hösten och 3 på våren. Det är nu ny mandatperiod för politikerna också samt ny regiondirektör, Sara Lewerentz.

Det är tre brännande frågor; bemanning, tillgänglighet samt ekonomin. RPR men också KPR är remissorgan i olika frågor.

Vid sista mötet fick ledamöterna reda på att det som sagts om att det inte görs några demensdiagnoser i regionen inte är sant. Statistiken är uttagen från fel källa. 2020-2021 ställdes 482 diagnoser och 2022 524. Man vill genomföra hälsosamtal samt inrätta en minnesmottagning men man är dränerad på resurser för att kunna fullfölja en fullgod vård.

Harriet vill ha "input", det vill säga ärenden att ta upp i RPR, från alla medlemmar. På oktobers möte kommer patientsäkerhet att behandlas och i november tandvård.

Ingrid Erixon pratar medlemsrekrytering.

PRO Riks håller på att utarbeta en handbok vad gäller GDPR. Allt vad som kan identifiera en person ska hanteras varsamt. Alla har skyldighet att följa GDPR-lagen. Ingrid uppmanar till att använda PRO-mejlen, den är vårt ansikte utåt.

Medlemsutvecklingen visar att vi har tappat ca 14% medlemmar. Från 2020 har vi fått 1728 nya medlemmar men tappat 2828.

Ett grupparbete tar vid där deltagarna bland annat ska diskutera varför man ska gå med i PRO, vilka de största hindren är, hur vi välkomnar våra nya medlemmar och vad vi ska göra för att behålla de vi har.

Diskussionerna var livliga och vid redovisning kom många bra tips fram.

Som sista programpunkt för dagen var **Madelene och Mats Borgström från ABF** med och informerade om nya regler för redovisning av föreningarnas verksamhet. Man måste skicka in sin verksamhetsplan till dem för att få ersättning för aktiviteter. Man ska också vid annonsering m.m. ange att det är ABF som är det studieförbund som anlitas.

Efter en festmiddag blir det underhållning: Det är M.I.L. som åter underhåller med egna och andras låtar. De är mycket duktiga och någon menar att vi redan nu bör boka in dem till nästa Wångenträff.

Dag 2 inleds med att **Kaj Eriksson** informerar om hemsidan. Det är den naturliga informationslänken mellan styrelse och medlemmar.

Det är viktigt att hemsidan hålls uppdaterad. Ingen reklam ska finnas där. Det är styrelsen som bestämmer vad som ska läggas in på hemsidan. Webbredaktörer är ensamma. Det är viktigt att anmäla förändringar av uppdrag så att uppgifterna är aktuella.

Bild: PRO Riks hemsida

Joel Stade, sakkunnig gällande pensionärens ekonomi samt bostadsfrågor vid PRO Riks deltar via länk.

Han informerar om hur arbetet fortlöper på centralt håll vad gäller pensionerna och framtiden. Det är ett bra samarbete nationellt och regionalt och det tycker han är ett bra arbetssätt. Vi har stadgar och handlingsplan att hålla oss till. Sen har vi den politiska spelplanen där det gäller att skapa debatt, t ex vad gäller 57-orna.

Tidöavtalet innehåller 60 sidor med 200 förslag men nästan ingenting när det gäller pensioner. Budgetpropositionen innehåller frågor som: kompensation till 57-orna, Jobbskatteavdrag och sänkt skatt för pensionärer, ingen höjd brytpunkt för statlig inkomstskatt, 10 miljarder till kommuner och regioner (men det behövs mer), äldreomsorgslyftet förlängs till 2026. Men vad gäller pensionssystemet så ges inga svar.

Pensionsgruppen, "pensionssystemets väktare" är en överenskommelse från 2017, och där kommer förmodligen alla partier att ingå hädanefter.

Pensionsförändringar 2023: + 3% till inkomst och tilläggs pensionerna och + 8,7% till garantipensionerna. Problemet är att garantipensionerna kompenseras för prisökningarna men inkomstpensioner relateras till löneökningarna. Respektavståndet minskar.

Genomsnittlig inkomstpension före skatt: Alla: 21 600 kr, Kvinnor 18 200 kr och Män 25 500 kr. Garantipensionen är 10 631 kr för ensamstående och 9 625 för gifta.

Kvinnors totala pension som andel av männens är 77%.

Kompensationsgraden för födda 1955 är ca 45% och för födda 2001 kommer det att bli ca 38%. Tjänstepensionen kommer till. Den ökande medellivslängden gör att pensionsnivån sjunker. PRO kräver upp till 60% av lönen.

Skillnaden i Sverige mellan män och kvinnor är ca 30%. I övriga Norden är det ca 8-9%. Tjänstepensionerna gynnar män (välavlönade). Island och Danmark har högre grundpension. Ojämligheten är ett stort problem och till stor del måste den lösas mellan arbetsmarknadens parter.

I AP-fonderna finns det en broms. Om tillgångarna är lägre än pensionskulden slår bromsen till. Därför måste det när bufferten är tillräckligt stor finnas en "gas". Man kan inte lägga överskottet på hög.

Respektavståndet är skillnaden mellan pensionssystemets grundskydd (garantipensionen) och de lägsta inkomstpensionerna. Det grundar sig på livsinkomstprincipen och arbetslinjen – det ska löna sig att ha arbetat. Det ska försäkra lönen och motverka fattigdom. Vad finns för alternativ?

Ett pensionssystem där alla får samma pension och kan komplettera med tjänstepension.

Vad vill PRO:

- Inkomstpensionerna måste höjas.
- Avgifterna måste höjas till 18.5%.
- Ta bort bromsen, inför gasen.
- Pausa höjningen av pensionsåldern.
- Lika skatt för alla.
- Gör en total översyn av pensionssystemet, även bostadstillägget.

Joel Stade avslutar med att säga att de får förståelse från politikerna men ingen vill ta tag i den problematiska/svåra frågan. De gömmer sig bakom pensionsgruppen.

Ärenden från styrelsen:

Föreningsbrevets innehåll diskuteras utifrån Mats Danielsson förslag.

- Medlemsvärning och trippelskrap redovisas årsvis i verksamhetsberättelsen.
- exempel på föreningsaktiviteter, hänvisas till föreningarnas hemsidor. Om det är något exceptionellt, meddela kansliet.
- Studie och kultur, skicka förslag på underhållning och föredragshållare till Eva Britt Björk så ska hon göra en lista.
- Årshjulet. Efter årsmötet görs en årsplanering som kan skicks ut.

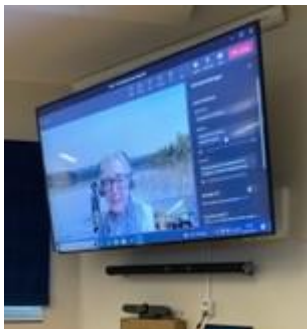
- Sporra den tävlingsverksamhet som förekommer. Styrelsen kan bara uppmana medlemmarna att delta.
- Information från förbundet som inte står i "PRO informerar". Tas med om det kommer något nytt.
- Verksamhetsansvarigas information redovisas i verksamhetsberättelsen.
- Vad styrelsen, eller någon annan, gör tillsammans med andra pensionärsföreningar. Styrelsens redovisas, andras kan tas med om informationen kommer styrelsen till handa.
- KPR/RPR-nytt. KPR sköts kommunvis. Efter varje RPR läggs ett referat in på distriktets hemsida.
- Ordförandens tankar. Vi får se.....

Gertrud informerar om aktuellt inom friskvården.

PRO-Vetarna. Torvalla vann i distriktsfinalen, sedan vann de i regionfinalen och 1/12 tävlar de i riksfinalen i Stockholm. En synpunkt som kom fram är att det är för mycket "gubbfrågor". Inget om blommor m.m.

DM i boule och golf hölls 9/8. Första gången distriktet var ansvarig. Utvärdering ska ske. Friskvårdsdagen kommer att ägnas åt bouleregler. Golfspelare vet reglerna.

Bild: Agneta Öhlund, fotad från digitala uppkopplingen, därav dålig bild.

Digitalt möte med Sara Lewerentz, ny regiondirektör.

Hon har jobbat i regionen nästan 4 månader. Hon kommer från digitaliseringshåll i Region Västerbotten och Kriminalvården. Hon bor nu i Östersund och har stuga i Rötvikén.

Första tiden har hon ägnat år att åka runt i regionen och besökt hälsocentraler, folktandvård och utvecklingsställen för att se hur verksamheten fungerar.

Det är en hel del utmaningar i regionen; dålig ekonomi, inflation, kompetensförsörjning, för mycket hyrbemanning, inte helt bra tillgänglighet, militär försörjning, NATO, katastrofberedskap.

Den regionala utvecklingen måste bestå av en regionplan med politiken där det behövs ett långsiktigt perspektiv och organisatorisk planering.

Personalförsörjningen blev svår efter EU-beslutet om 11 timmars dygnsvila. Det är väldiga utmaningar med de gör allt vad de kan för att lösa situationerna. Personalen måste få ha ett fungerande liv. Inga dispenser har sökts.

I tandvården är det svårt med personal. Barnen prioriteras enligt ett nationellt mål. De äldre som inte kan tugga maten drabbar andra delar av vården.

Om man ska kunna hålla samma nivå som i dag så behövs i nuläget 360 miljoner.

Nära vård. Primärvården får en allt större uppgift. Även vård i hemmet, att monitoreras i hemmet. Tester pågår. Via 1177 kan man chatta med sjuksköterska.

Framtid? Största hindret är pengar, större tilldelning från Staten behövs. En fråga är hur man ska jobba med olika patientgrupper.

På fråga om pensionärsorganisationernas förebyggande aktiviteter för pensionärerna är till nytta för sjukvården, tex beträffande ensamhet, fallolyckor m.m. svarar hon att pensionärsorganisationerna är en otroligt viktig instans.

Vi får löfte om att få kontakta Sara om ett år för att gå igenom vad som hänt senaste året.

Efter detta görs en sammanfattning av dagarna.

Alla är överens om att det varit bra dagar och ser fram emot nästa träff.

Avslutning med kaffe och buddastubbe som fantastiska Wången bjuder på.

Vid pennan/datorn Elsy Johansson